

Päivämäärä

2.12.2013

Dnro

2296/14/2013

Voimaantulo- ja voimassaoloaika

1.1.2014 –toistaiseksi

Kumoo

Aujeszkyntaudin vastustamisesta sikaloissa annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös (8/EEO/1997)

Valtuutussäännökset

Eläintautilaki (441/2013) 20 § 3 mom., 22 § 3 mom., 23 § 4 mom., 24 § 4 mom., 26 § 4 mom., 33 § 3 mom., 34 § 2 mom., 38 § 2 mom. Lääkelaki (395/1987) 21 h §

Vastaavat EY-säädökset

Neuvoston direktiivi 64/432/ETY (31964L0432); EYVL N:o L 121, 29.7.1964, s. 1977
Komission päätös 2008/185/EY (32008D0185); EUVL N:o L 59, 4.3.2008, s.19.

**Maa- ja metsätalousministeriön asetus
*Aujeszkyntaudin vastustamisesta***

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläintautilain (441/2013) sekä lääkelain (395/1987) 21 h §:n nojalla, sellaisena kuin se on laissa 311/2009:

1 luku. Yleiset säännökset

1 §

Sovelletamisala

Tätä asetusta sovelletaan sioissa esiintyvän Aujeszkyntaudin vastustamiseen.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) *sioilla* kaikkia Suidae-heimoon kuuluvia eläimiä; sekä
- 2) *sentinelliporsailta* porsaita, jotka eläintaudin hävittämistoimenpiteiden jälkeen sijoitetaan tyhjennettyyn pitopaikkaan ennen varsinaisen eläintuotannon käynnistämistä ja joille tehtävillä tutkimuksilla pyritään varmistumaan siitä, ettei tautia enää esiinny pitopaikassa..

2 luku. Toimenpiteet epäiltäessä tai todettaessa Aujeszky tautia pitopaikassa

3 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävä päätös

Jos siassa todetaan Aujeszky tauti tai kyseessä on virallinen eläintautiepäily, on tehtävä eläintautilain 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös, jolla:

- 1) kielletään sikojen tuominen pitopaikkaan ja niiden vieminen sieltä pois;
- 2) velvoitetaan pitämään pitopaikan siat eläinsuojissa tai muussa paikassa, jossa ne voidaan eristää;
- 3) velvoitetaan sen lisäksi, mitä muualla säädetään sikojen luetteloinnista, pitämään ryhmittäin luetteloita kaikista pitopaikassa kuolleista ja sairastuneista sioista;
- 4) kielletään sikojen sperman, munasolujen, alkioiden ja sioista saatujen sivutuotteiden sekä Aujeszky taudin tartuntaa mahdollisesti levittävien muiden aineiden ja välineiden vieminen pois pitopaikasta, lukuun ottamatta raatojen viemistä hävitettäväksi;
- 5) velvoitetaan huolehtimaan ajoneuvojen ja henkilöiden suojarusteiden asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfektiosta sekä toimenpiteistä tartunnan leviämisen estämiseksi eläinsuojien ja pitopaikan sisään- ja uloskäyntien yhteydessä;
- 6) kielletään pitopaikan henkilöstöä käymästä muissa sikojen pitopaikoissa pitopaikasta poistumista seuraavien kahden vuorokauden aikana ja pitopaikan ajoneuvojen vieminen toiseen sikojen pitopaikkaan poiskuljetusta seuraavien kahden vuorokauden aikana;
- 7) velvoitetaan kieltämään sellaisten henkilöiden tulo pitopaikkaan, joiden on tarkoitus käydä muissa sikojen pitopaikoissa poistumista seuraavien kahden vuorokauden aikana sekä sellaisten ajoneuvojen tuominen pitopaikkaan, jotka on tarkoitus kuljettaa toiseen sikojen pitopaikkaan poiskuljetusta seuraavien kahden vuorokauden aikana ;sekä
- 8) velvoitetaan pitämään koirat kytkettyinä, estämään kissojen pääsy eläinsuojiiin sekä toteuttamaan tarvittavia haittaeläinten ja hyönteisten hävittämistoimenpiteitä.

Edellä 1 momentin kohdassa 7 tarkoitettu velvoite ei kuitenkaan koske eläintautilain 4 ja 5 luvussa säädettyjä toimenpiteitä varten pitopaikkaan tulevia henkilöitä tai ajoneuvoja..

4 §

Päätöstä koskevat poikkeusluvut

Eläintautilain 23 §:n 3 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voi koskea mitä tahansa 3 §:n 1-8 kohdassa tarkoitettua kieltoa tai toimenpidettä.

Lupaa ei kuitenkaan voida myöntää sikojen viemiseen pois pitopaikasta, ellei niitä kuljeteta suoraan

- 1) lopetettaviksi ja hävitettäväksi tavalla, josta ei aiheudu Aujeszky taudin leviämisen vaaraa, tai
- 2) teurastettaviksi tavalla, josta ei aiheudu Aujeszky taudin leviämisen vaaraa.

5 §

Toimenpiteet pitopaikoissa, joista tauti on voinut tarttua tai joihin se on voinut levitä

Eläintautilain 22 §:ssä tarkoitetussa selvityksessä tai tutkimuksessa on arvioitava, ovatko esiin tulleet seikat riittäviä perustamaan virallisen eläintautiepäilyn sellaisessa jäljitetyssä pitopaikassa, josta tauti on voinut tarttua tai johon se on voinut levitä. Jos tautia epäillään tai todetaan esiintyvän teurastamossa, on sitä syytä epäillä ainakin siinä pitopaikassa, joista tartunnan saanut eläin on tullut. Virallisen eläintautiepäilyn kyseessä ollen sovelletaan, mitä 3 ja 4 §:ssä säädetään.

6 §

Päätös taudin hävittämiseksi pitopaikasta

Aujeszkyn taudin toteamisen jälkeen on eläintautilain 26 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä pitopaikan siat teurastettaviksi. Kuljetus ja teurastus on tehtävä tavalla, josta ei aiheudu Aujeszkyn taudin leviämisen vaaraa. Jos eläimet eivät ole teuraskokoisia tai niitä ei muusta syystä voida teurastaa, eläimet on määrättävä lopetettaviksi ja hävitettäväksi tavalla, josta ei aiheudu Aujeszkyn taudin leviämisen vaaraa. Kaikki pitopaikassa olevat, taudin todennäköisesti saastuttamat sukusolut ja alkioit, eläimistä saadut sivutuotteet ja muut tuotteet sekä aineet ja jätteet on määrättävä hävitettäväksi tai käsiteltäväksi siten, että niissä mahdollisesti olevat taudinaiheuttajat tuhoutuvat.

Rakennukset, joissa sikoja on pidetty, sikojen tai raatojen kuljetukseen käytetyt ajoneuvot, eläinten hoidossa käytetyt työvälineet ja varusteet sekä muu todennäköisesti saastunut kalusto ja laitteisto on määrättävä puhdistettavaksi ja desinfioitavaksi sen jälkeen, kun 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on suoritettu taikka toimenpiteiden kohteiksi määrätty eläimet ja tuotteet on kuljetettu pois. Jos välineitä ja laitteita ei ole mahdollista desinfioida, on ne määrättävä hävitettäväksi.

Päätöstä täytäntöön panevan valvontaviranomaisen tulee pitää yksityiskohtaista luetteloa hävitetyistä omaisuudesta.

7 §

Uusien eläinten tuonti pitopaikkaan taudin hävittämistoimenpiteiden jälkeen

Eläintautilain 26 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä on asetettava ehdoksi uusien sikojen ottamiselle pitopaikkaan 6 §:ssä säädettyjen toimenpiteiden loppuun saattamisen ja eläintautilain 23 §:ssä tarkoitetun päätöksen kumoamisen välisenä aikana, että uudet eläimet ovat sentinelliporsaita, jotka sijoitetaan kattavasti pitopaikan eri osiin ja tutkitaan Aujeszkyn taudin varalta aikaisintaan 40 vuorokauden kuluttua eläinten saapumisesta.

Jos pitopaikassa ei ole ulkotiloja sikoja varten, voidaan 1 momentista poiketen ehdoksi asettaa, että pitopaikka täytetään kerralla 20 vuorokaudessa ja että uudet siat tutkitaan Aujeszkyn taudin varalta aikaisintaan 40 vuorokauden kuluttua viimeksi tulleiden eläinten saapumisesta. Lisäksi on edellytettävä, ettei pitopaikkaan tuoda muita uusia sikoja ennen tutkimustulosten valmistumista.

8 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävän päätöksen voimassaolo

Eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan kumota osittain, kun taudin hävittämiseksi määrätyt toimenpiteet on saatettu loppuun ja rakennukset, joissa sikoja on pidetty, ovat olleet tyhjillään eläimistä riittävän pitkän ajan Aujeszzkyn taudinaiheuttajan hävittämiseksi. Päätös on jätettävä voimaan siltä osin kuin sillä kielletään sikojen ja niiden sukusolujen ja alkuiden vieminen pois pitopaikasta.

Voimaan jääneestä kiellosta poikkeamiseen sovelletaan, mitä 4 §:ssä säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan kumota kokonaan sen jälkeen, kun

- 1) pitopaikkaan tuotuja uusia sikoja koskevat tutkimukset on suoritettu ja niiden tulokset ovat olleet kielteiset, tai
- 2) pitopaikka on ollut tyhjillään sioista kuusi kuukautta sikojen tuontia koskevan kiellon voimassaolon päättymisestä.

Sen lisäksi, mitä 1–3 momentissa säädetään, eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan kumota, kun virallinen eläintautiepäily on suljettu pois.

3 luku. Erityisiä pitopaikkoja koskevat poikkeukset

9 §

Erillisistä tuotantoyksiköistä muodostuvia pitopaikkoja koskevat poikkeukset

Jos pitopaikka muodostuu kahdesta tai useammasta tuotantoyksiköstä, Elintarviketurvallisuusvirasto voi 6 §:ssä säädetystä poiketen päättää, ettei sellaisissa tuotantoyksiköissä olevia sikoja teurasteta tai lopeteta, joissa Aujeszzkyn tautia ei esiinny. Tällöin tuotantoyksikön osalta ei myöskään muutoin sovelleta, mitä 6–8 §:ssä säädetään.

Edellytyksenä 1 momentin soveltamiselle on, että yksiköt ovat ennen taudin pitopaikkaan tuloa täyttäneet ja edelleen täyttävät seuraavat vaatimukset:

- 1) yksiköt ovat toiminnallisesti ja rakenteellisesti täysin erillään tartunnan saaneita eläimiä sisältävistä yksiköistä;
- 2) yksiköissä pidettävien sikojen hoidossa käytetään eri henkilökuntaa, välineitä ja laitteita kuin niissä tuotantoyksiköissä pidettävien sikojen hoidossa, joissa tartuntaa esiintyy; sekä
- 3) eläinsuojissa käyvät henkilöt käyttävät suojavaatteita ja -jalkineita, joita ei käytetä eläinsuojan ulkopuolella.

10 §

Aujeszzkyn tauti eläintarhassa, koe-eläinlaitoksessa tai muussa erityiskohteessa

Elintarviketurvallisuusvirasto voi 6 §:ssä säädetystä poiketen päättää, ettei pitopaikan sikoja tai osaa niistä määrätä teurastettaviksi tai lopetettaviksi, jos sikojen eloon jättäminen ei aiheuta vaaraa Aujeszzkyn taudin leviämisestä pitopaikan ulkopuolelle ja jos pitopaikka on eläintarha, koe-eläinlaitos tai muu vastaava paikka, jossa sikoja pidetään tieteellistä tutkimusta taikka uhanalaisten tai harvinaisten rotujen säilyttämistä varten.

Edellä 1 momentissa mainitussa tilanteessa on kuitenkin soveltuvin osin noudatettava, mitä 6 §:ssä säädetään. Pitopaikan eloon jätetyt siat on eläintautilain 26 §:n nojalla lisäksi määrättävä tutkittaviksi ja niitä koskeva kirjanpito tarkastettavaksi, jotta voitaisiin varmistaa, ettei vaaraa tartunnan leviämisestä pitopaikan ulkopuolelle ole.

Jos pitopaikan sikoja tai osaa niistä ei teurasteta tai lopeteta, pitopaikkaa koskevan eläintautilain 23 §:ssä tarkoitetun päätöksen voimassaolon osalta noudatetaan, mitä eläintautilain 24 §:n 1 momentissa säädetään. Päätöksellä määrättyihin ihmisten ja ajoneuvojen liikkumista koskeviin kieltoihin, rajoituksiin ja toimenpiteisiin voidaan myös tehdä tarvittavia muutoksia ottaen huomioon pitopaikan toiminta sekä taudin leviämisvaara.

Elintarviketurvallisuusviraston on ilmoitettava 1 momentin soveltamisesta viipymättä maa- ja metsätalousministeriölle.

11 §

Aujeszkyyn tauti tai virallinen eläintautiepäily teurastamossa

Poiketen siitä, mitä 3 §:ssä säädetään, eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettua päätöstä ei tarvitse tehdä, jos pitopaikka, jossa Aujeszkyyn tautia epäillään tai todetaan esiintyvän, on teurastamo.

4 luku. Alueelliset toimenpiteet

12 §

Rajoitusvyöhykkeen perustaminen

Kun Aujeszkyyn tauti on todettu sioilla pitopaikassa, taudin esiintymispaikan ympärille perustetaan eläintautilain 33 §:n nojalla rajoitusvyöhyke. Rajoitusvyöhykkeen rajan tulee sijaita vähintään viiden kilometrin etäisyydellä taudin esiintymispaikasta siten, että rajoja määritettäessä otetaan huomioon myös eläintautilain 33 §:n 2 momentissa tarkoitetut seikat.

Rajoitusvyöhykettä ei kuitenkaan perusteta, jos 1 momentissa tarkoitettu pitopaikka on teurastamo.

13 §

Rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevien pitopaikkojen tarkastaminen

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kunnaneläinlääkäri on määrättävä tarkastamaan rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevat sikojen pitopaikat ja ottamaan niistä tarvittavat seurantanäytteet.

14 §

Sikoja ja niiden sukusoluja koskeva siirtokielto

Sikojen ja niiden sukusolujen kuljettaminen pois rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevista pitopaikoista on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä, lukuun ottamatta sikojen kuljettamista suoraan teurastettaviksi. Sikojen teuraskuljetukset ja teurastaminen on määrättävä suoritettavaksi tavalla, josta ei aiheudu Aujeszzkyn taudin leviämisen vaaraa.

Kiellosta voidaan myöntää poikkeuksia siten kuin eläintautilain 38 §:n 1 momentissa säädetään.

15 §

Rajoitusvyöhykkeen lakkauttaminen

Rajoitusvyöhyke voidaan lakkauttaa sen jälkeen, kun

- 1) taudin hävittämiseksi määrätty toimenpiteet on suoritettu loppuun vyöhykkeellä sijaitsevilla pitopaikoilla; ja
- 2) tämän jälkeen on tehty rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevilla sikojen pitopaikoilla Aujeszzkyn taudin esiintymisen varalta seurantatutkimukset, ja niiden tulokset ovat olleet kielteiset.

5 luku. Erinäiset säännökset

16 §

Rokottaminen

Aujeszzkyn taudin rokotteen käyttö sioille on kielletty koko maassa, ellei rajoitusvyöhykkeellä toteutettavista hätärokotuksista eläintautilain 40 §:n nojalla toisin säädetä.

17 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Tällä asetuksella kumotaan Aujeszzkyn taudin vastustamisesta sikaloissa annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös (8/EEO/1997).

Maa- ja metsätalousministeri

Jari Koskinen

Neuvotteleva virkamies

Kajsa Hakulin